

Preek over 1 Tessalonicenzen 5:19

- Schildwolde, 9 juni 2019
- Kees van Dusseldorp
- Pinksteren

Thema: Doof de Geest niet uit!

Liturgie:

votum: Ps.122:1

groet

Ps.75:1 [Wiekslag 1-8]

verootmoediging en genade

NGK 249 (Gz.121) God die was en is en komt [Wiekslag 4-8] (beurtzang)

gebed

lezen: Hand.2:1-24; 36-39

nieuw lied

lezen: 1 Tes.5:12-24

Gz.102b:1,2,4 Ja, de Trooster is gekomen

tekst: 1 Tes.5:19 Doof de Geest niet uit!

NLB 360 Kom Schepper Geest, daal tot ons neer

het nieuwe leven

Ps.101:1,2

gebed

collecte

NLB 675 (Ld.477) Geest van hierboven (beurtzang)

zegen

Gemeente van Christus,

** Pinksteren: een enthousiast verhaal!

Ik ga een enthousiast verhaal vertellen over Pinksteren! Wat was dat een gebeurtenis! Kleine verschijnselen in Jeruzalem? Een geluid van een windvlaag, een soort lopende vlammetjes, een klein groepje enthousiastelingen in vreemde talen? In de marge van de macht? Is dat het? Welnee! Gods Geest uitgegoten over de aarde! Wat een enorme sprong vooruit in de geschiedenis van de mensheid! Het was een beslissende stap in het stappenplan van God met deze wereld. Gods Geest werd uitgegoten op aarde. De laatste fase richting de afrekening en de glorie van de geschiedenis.

Heb je iets meegekregen van de 75-jarige herdenking van D-Day deze week? Wat was dat een gebeurtenis! Zoveel power, zoveel mensen! Het was beslissend voor de ontwikkeling van Europa. De vrijheid en de vrede stroomden binnen. De nieuwe ruimte bracht een enorme energie en welvaart op gang. Of dat zo blijft, weet ik niet. Niet alle lichten staan op groen dat het in de komende 75 jaar in die dynamiek en vrijheid zal doorgaan. Maar D-day was een grote dag!

Pinksteren was een nog grotere dag. Met een spin-off die al tweeduizend jaar doorgaat. De ruimte, de vrijheid, de vrede: de komst van Gods Geest gaf en geeft zoveel energie, zoveel geluk en zoveel liefde. Dat laat zich niet meer terugdringen. Dagelijks genieten we ervan. En proberen we in die kracht en volheid van de Heilige Geest te leven.

Ik kan een enthousiast verhaal vertellen over Pinksteren! Niks geen kleine verschijnselen! Daar stak de wind op die over de aarde stormt. Over het vuur dat mensen aansteekt en tot aanstekers maakt. Over de gang van de Geest dwars door barrières van talen en culturen heen. Over mensen die opstaan, breken met de zonde en een nieuw leven beginnen. Over mensen die ineens wat te zeggen hebben, in actie komen, protesteren tegen onrecht, beginnen te dienen en te zingen. Over mensen die zich met elkaar verzoenen, samen de maaltijd gebruiken en vrede verspreiden. Ik kan daar enthousiast van worden en wil jullie daar graag in meenemen. Pinksteren is geen klein feestje! Het is het begin van Gods glorie!

** ook in de praktijk?

Tja, dat klinkt wel mooi. Maar hoe feestelijk is dat voor jou? Hoe enthousiast ben jij over Pinksteren?

Hoezo leven met energie, liefde en kracht? Leven met rijke gaven, met intense beleving, met wonderlijke gebeurtenissen? Wat merk ik daar nu zelf van? Woont God zelf in mijn hart? Sommige mensen vertellen daar zulke bijzondere verhalen over, maar dat heb ik allemaal niet. Ik heb wel andere dingen in mijn hart. De zorg voor mijn ouders, spanning in mijn relatie, angst voor het onderzoek, boosheid om het beleid van de overheid. Waar is de Heilige Geest dan? Zit ik wel goed?

Hoezo een krachtige kerk? Als ik rondkijk word ik niet blij. Ik zie zoveel oppervlakkigheid, gemakzucht en negativiteit. Ik zie zoveel verschillen en zo weinig betrokkenheid. Ik

spreek zoveel mensen met teleurstelling of zelfs frustratie. Ik merk onrust en strijd. Ik proef zoveel wantrouwen en veroordeling. Is dit het project van de Heilige Geest?

Hoezo Gods glorie? Vandaag zingen in de kerk, morgen blij zijn met een vrije dag. Maar na het interne christelijke feestje komen de gewone dagen weer. De vervelende collega's, de vermoeidheid, de taaie relaties, de verplichtingen, de genadeloze systemen. Waar is de energie, de beweging? Hoezo leven we in de tijd van de Heilige Geest?

Die vragen zijn herkenbaar. Daar moeten we iets mee. Het zijn de praktijk-vragen. Je raakt ze niet kwijt door eroverheen te preken. Of door ze weg te zingen. Of door ze weg te duwen. Want die praktijk-vragen komen weer terug. Je raakt ze alleen kwijt door ze in het licht van de Geest te brengen. Om te voorkomen dat het enthousiasme helemaal wegzakt. En dat de Geest uit de gemeente verdwijnt.

Is de Geest verdwenen uit de kerk? Uit je gezin? Uit je hart? Paulus schrijft: doof de Geest niet uit. Kennelijk kan dat. Kunnen wij de Geest uitdoven. Is het een waarschuwing, omdat hij bezorgd is over ontwikkelingen in de gemeente te Tessalonica? Er zijn wel zorgen. Zoals in alle gemeenten waar Paulus brieven aan schrijft. Blijkbaar vraagt het inzet om het vuur van de Geest op peil te houden. Het is zaak om de bedreigingen te onderkennen en te tackelen. Om het enthousiasme van Pinksteren te verbinden aan de praktijk van het christenleven.

** de Geest is er!

Toch vat ik de opdracht van Paulus niet in de eerste plaats op als een waarschuwing. Maar als een bemoediging. Hij bevestigt daarmee de aanwezigheid van de Heilige Geest. Het is een jonge, kleine en enthousiaste gemeente in Tessalonica. Paulus was er krap drie weken geweest, toen hij moest vluchten. Maar het was voldoende voor een aantal mensen om tot geloof te komen in Jezus Christus. Ongelooflijk eigenlijk: drie weken en toen al het begin van een kerk! Een klein jaar later schrijft Paulus deze brief. Hij haalt in het begin van zijn brief die start van de gemeente aan. 'We zijn zo dankbaar dat onze boodschap jullie heeft overtuigd, niet alleen door onze woorden, maar door de overweldigende kracht van de Heilige Geest'. 'Het was zo mooi om te zien dat jullie het woord hebben aangenomen met de vreugde van de Heilige Geest.' Daarna verwijst Paulus als hij aan het einde van zijn brief schrijft: 'Doof die Geest niet uit!' Geen waarschuwing uit zorg. Maar een bemoediging uit blijdschap.

De Geest is actief aanwezig in Tessalonica! Paulus had de Geest daar bezig gezien. Mensen geven gehoor aan de boodschap over Jezus Christus. Mensen gaan een opvallend ander leven leiden, een leven vol geloof, hoop en liefde. En ze zijn zo blij en zo dankbaar met het Woord. Die blijdschap die niet stuk gaat door tegenwerking die ze meemaakten. Of door de besognes van het dagelijks leven. Paulus ziet de Heilige Geest bezig. Hij is er!

Is dat nu zo belangrijk? Ja zeker! Zonder die Geest zou jij Christus niet kennen. Zou jij geen kind van God zijn. Zou jij geen toekomst hebben. Naar de uitstorting van de Heilige Geest zaten de profeten al eeuwen uit te kijken. Tot God eindelijk de deuren van de hemel open zou gooien. En de grenzen tussen mensen zouden verdwijnen. Tot God eindelijk de mensen in het hart zou grijpen. Zodat ze echt veranderen en zich gaan oriënteren op de Heer. Tot God eindelijk de volgende fase zou inluiden, die uitloopt op de

definitieve verwijdering van het onrecht en van alle slechteriken en ruimte geeft aan het ongestoorde leven in de directe omgeving van de Vader.

Die Geest is met Pinksteren uitgestort.

Kun je je voorstellen dat je in het Oude Verbond zou leven? Met besnijdenis, offers, tempeldienst, wetgeving over rein en onrein? Wat is er veel veranderd in de wereld. Ja, want de Geest is er!

Kun je je voorstellen dat je buiten God zou leven? Zonder vrijheid, zonder genade, zonder toekomst, zonder liefde? Wat is God goed dat Hij zijn rijk heeft geopend voor alle mensen. Ja, want de Geest is er!

Paulus heeft het gezien in Tessalonica. Hoe mensen het nieuwe leven vinden, als ze Jezus Christus leren kennen. Zij zijn enthousiast. Paulus is enthousiast. Er is vuur, er is blijdschap, er is beweging. De Geest is er! Hou dat vast, schrijft Paulus! Doof de Geest niet uit!

** het doven van de Geest is een risico

De opmerking van Paulus is erg kort. 'Doof de Geest niet uit.' Blijkbaar is dat een risico. Dat wij door ons gedrag, onze praktijk of ons leven de Geest uitdoven. Niet dat de Geest niet door onze blokkades heen zou kunnen breken. Maar blijkbaar speelt ook ons gedrag een belangrijke rol.

Doof de Geest niet uit. Omdat Paulus het niet verder uitwerkt hebben mensen veel ruimte genomen om er allerlei invullingen aan te geven. Op basis van de Bijbel. En van hun eigen inschatting. Ik wil daar een paar dingen van noemen. En let vooral op de opmerkingen die bij jou blijven haken. Die schuren of irriteren, waarvan je eerste gevoel is: nee, dat is het niet. De invulling waarbij je zucht omdat je die cliché vindt, of juist onverstandig. De kans is vrij groot dat je daar dan wat huiswerk hebt liggen. Dat daar voor jou een risico ligt waarmee jij de Geest kunt doven.

-De Geest uitdoven, zo las ik bij iemand, dat is als je geen ernst maakt met je geloofsleven, als je niet serieus aan het werk gaat met gebed en bijbelstudie. Als je de kerkgang verwaarloost en geen werk maakt van je zondagsheiliging.

-De Geest uitdoven, zo las ik bij een ander, dat is als je alles probeert in structuren en regels te vangen. Als er tradities komen. Als gewoonten tot verwachtingen worden. Als er niets meer veranderd kan worden en de inhoud niet meer centraal staat.

-De Geest uitdoven, dat is als je de ambtsdragers miskent. Ouderlingen, predikanten, kerkenraad, Als je niets van ze aanneemt, steeds over ze moppert of in slechte ervaringen blijft hangen. Als je negatief praat over de kerk, synode of het kerkverband.

-De Geest uitdoven, dat is als je in de liturgie geen ruimte maakt voor spontaniteit, voor profetie, voor wonderen, voor nieuwe liederen, voor creativiteit, voor geestelijke ervaringen. Als je niet de moed neemt om nieuwe dingen uit te proberen.

-De Geest uitdoven, dat is als je een ander de maat neemt. Als je je niet verbindt met de gemeenschap, je gaven niet inzet voor het geheel. Als je alleen met gelijkgestemden omgaat, vooral je eigen gevoel volgt en afstand houdt tot wie het geloof anders beleeft.

-De Geest uitdoven, dat gebeurt als je vasthoudt aan je zonden. Als je niet vecht tegen je verslaving, als je je laat leiden door korte-termijn plezier, als je je conflicten niet oplost, de ontmoeting met de ander uit de weg gaat en scheldend je door het leven slaat.

Een handvol uitwerkingen van de vraag: Hoe kun je de Geest doven? In elk van die uitwerkingen zit wel een terecht punt. Ik kan ze echt allemaal met beroep op de Bijbel uitwerken. Het zijn allemaal zaken die in de Bijbel met de Heilige Geest in verband worden gebracht. En er zijn er nog meer.

Sla de opmerkingen maar even over waar je het mee eens bent. En hou vooral vast wat er bij jou schuurt. Wat je irriteert of waar je niet aan wilt. Waarvan je denkt: daar heb ik toch wel vragen bij, wat bedoelt de dominee precies? Daar heb je iets om bij jezelf te onderzoeken. En liefst met een ander te bespreken. Kan het zijn dat daar jouw brand-dover ligt, jouw blusdeken? Dat jij daar het risico loopt om de Geest te doven? Dat wij daar het gevaar lopen dat we het vuur van de Geest blussen? Het is en blijft een risico.

** Wie Christus kleiner maakt, die dooft de Geest

Door al die verschillende uitwerkingen kunnen we zomaar het centrale punt uit het oog verliezen. Wie Christus kleiner maakt, die dooft de Geest. Waar de Geest werkt, daar ontstaat geloof in Jezus Christus. Dat was de verwondering van Paulus. Dat de mensen in Tessalonica door zijn woorden en de kracht van de Geest tot geloof in Jezus Christus waren gekomen. Dat hun leven opvallend veranderd was. Dat ze vol verwachting leefden. Naar de komst van Christus. Het vuur van de Geest, dat was hun enthousiasme voor de Heer. Hun geloof, hoop en liefde. De Geest dooft als Christus kleiner wordt gemaakt.

Wie Jezus Christus kleiner maakt, die dooft de Geest. De grote verandering van Pinksteren is dat Jezus Christus centraal is gezet. Dat mensen Hem leren kennen, bij Hem schuilen, naar Hem luisteren en zich door Hem laten inzetten. Dat was en is de missie van de Geest: ruimte maken voor het evangelie, het verhaal van Jezus Christus. Ruimte zodat het verteld wordt en ruimte zodat het aangenomen wordt. Het enthousiasme en de energie door de Heilige Geest hebben Jezus Christus als bron en als centrum. Wie Christus kleiner maakt, in zijn of haar leven, in de kerk of in de wereld, die dooft de Geest.

Hier komen al die verschillende toepassingen bij elkaar: maak Christus niet kleiner. Door jezelf groter te maken. Of het nu je beleving of je traditie is, je wensen of je gewoonten, je angsten of je vrienden. Als je jezelf groter maakt – en ieder mens is ertoe geneigd – wordt Jezus Christus kleiner en dooft het vuur van de Geest.

Wij vieren volgende week avondmaal. Een week later dan gebruikelijk, dit keer op de derde zondag van juni. Omdat het vandaag Pinksteren is. Dat klonk logisch toen we het rooster maakten. Maar nu ik erover aan het preken ben, denk ik: dat is helemaal niet logisch! Het is de Heilige Geest die Jezus Christus centraal stelt. Door wie de missie van Christus handen en voeten krijgt in de wereld. Het zou super goed passen om met Pinksteren ook avondmaal te vieren. Nou ja, nu we dat niet doen, geeft het wel richting aan onze voorbereiding op het avondmaal. Staat de Heer Jezus Christus centraal in je leven? En in ons samenleven? Niets is zozeer de focus van de Heilige Geest als het werk van Jezus Christus in een mens groot maken. Dat ze Hem leren kennen, Hem aannemen, bij Hem schuilen, naar Hem luisteren en zich door Hem laten inzetten.

Maak jezelf niet groter dan de Heer! Niet omdat jij niet belangrijk zou zijn. Omdat je geen aandacht voor jezelf zou mogen vragen, voor je ervaring, je beleving, je zorgen en je wensen. Maar juist omdat de Geest uit is op jouw geluk. Het geluk dat je vindt in Jezus Christus. Omdat je leven open gaat als je je verbindt aan Jezus Christus. Verdiep je

verbinding aan Hem! Speciaal in de voorbereiding en de viering van het avondmaal. En je zult leven! Wie Christus kleiner maakt, die dooft het vuur van de Geest.

** de Geest om zelfstandig christen te zijn

Lieve mensen, de oproep om de Geest niet te doven, staat niet op zichzelf. Het is niet alleen een kwestie van geloof en geluk, van Pinksteren en avondmaal. Het staat allemaal in het kader van het gewone, dagelijkse leven. Het vuur van de Geest heb je nodig om op de been te blijven. Om je keuzes te maken. Om je niet te laten verstrikken in wat slecht en schadelijk is. Om moed te houden om het goede te doen. Kortom: met het vuur van de Geest kun je als kind van God leven!

In dat kader schrijft Paulus het slot van zijn brief. Een aantal pastorale adviezen voor de jonge christenen in Tessalonica. Die ook voor christenen in Schildwolde en omgeving bedoeld zijn. Voor je leven moet je vaak keuzes maken. Maar hoe weet je nu wat goed is en wat verkeerd is? Hoe kun je nu inschatten wat positief uitwerkt en wat slecht uitpakt? Hoe kun je in woorden en daden christen zijn en voorkomen dat je meewerkt aan het kwaad? Daarvoor ben je steeds bezig met nadenken, met overleggen, met kritische reflectie op jezelf en op alles wat zich aandient. Onderzoek alles, schrijft Paulus. Niet bedoeld om alles uit te proberen of overal mee te experimenteren. Maar om wat zich aandient te kunnen beoordelen: Is het goed voor mij of niet? Is het goed voor een ander of niet? Past het bij een kind van God of juist niet?

Om zo in het leven te staan, als zelfstandig christen je keuzes te maken, heb je volgens Paulus twee dingen nodig: het vuur van de Geest en de wijsheid van de profetie. Dat is niet hetzelfde. Het vuur van de Geest, dat is je geloof, je enthousiasme voor Jezus Christus. En met de profetie bedoelt Paulus hier de verkondiging van het evangelie met de toepassing naar het leven. De aanwijzingen en waarschuwingen die profetisch worden gegeven. Door medegelovigen of schrijvers, door leraren of ouders, door diakenen, ouderlingen of predikanten. De profetie, dat is de wijsheid van de Bijbel. Doorvertaald naar het leven vandaag.

Over wat profetie is, is veel te zeggen. Ik hou het nu even kort. Twee dingen heb je nodig voor je leven als christen: het vuur van de Geest en de wijsheid van de profetie. Je geloof in Jezus Christus en de gehoorzaamheid van Gods Woord. Je hebt ze allebei nodig! Niet alleen je enthousiasme en vertrouwen. Niet alleen je kennis en gewoonten. Ze moeten samen op gaan! Als twee benen onder je lichaam! Het vuur van de Geest en de wijsheid van de profetie. Zodat je als volwassen kind van God zelf je weg kunt vinden. Zodat je als christen midden in het leven staat. Vrij, rustig en blij. Met geloof, hoop en liefde.

**

Ik beloofde een enthousiast verhaal over Pinksteren. Of jullie over mijn boodschap enthousiast zijn, is aan jullie. Maar de opmerking van Paulus om de Geest niet te doven, heeft mij zicht gegeven op de kracht van de Heilige Geest. Op de risico's die ik loop als ik mijzelf groter maak. Op het leven dat ik in Jezus Christus heb gekregen. En op een gezond christelijk leven in de praktijk van elke dag. Dat is leven na Pinksteren. Dat is leven met de Geest. Wakker het vuur van de Geest aan! Geniet van het leven in Christus! En ga zo mee op weg naar de ontmoeting met de Vader! Amen